

1987, 27. ledna – Sdělení VONS č. 604 „Petr Obšil odsouzen za odmítání vojenské služby“ o soudním jednání s Petrem Obšilem u Vojenského obvodového soudu v Olomouci a jeho odsouzení pro trestné činy nenastoupení služby v ozbrojených silách a maření způsobilosti k službě k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.¹

Vojenský soud v Olomouci v hlavním líčení konaném dne 8. ledna 1987 shledal Petra Obšila, nar. 10. 11. 1966, trvale bytem Dolní Hejčínská 19, 776 00 Olomouc 6 – Hejčín, vinným spácháním dvou trestných činů proti brannosti, a to mařením způsobilosti ke službě podle § 266, odst. 1 tr. zák. a nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 tr. z. a odsoudil ho k úhrnnému trestu v trvání 22 měsíců nepodmíněně v I. NVS.² Rozsudek není pravomocný, prokurátor i obžalovaný si ponechali lhůtu k případnému odvolání.

Petr Obšil měl nastoupit základní vojenskou službu v trvání 24 měsíců dne 1. října 1986, což neučinil. Dne 3. 10. 1986 se poranil na noze. Dne 8. 10. 1986 při kontrole ve vojenské nemocnici mu nařídili, aby s nohou v sádře odjel k útvaru. Tohoto příkazu neuposlechl a dne 22. 11. 1986 byl vzat do vazby, kterou vykonává ve věznici MS Olomouc. Vazbu na něj uvalil prokurátor vojenské obvodní prokuratury pplk. JUDr. Rudolf Zikmund.

Při hlavním líčení Petr Obšil doznal, že si úraz způsobil sám v úmyslu stát se alespoň dočasně nezpůsobilým vojenskou službou a že vojenskou službu nenastoupil úmyslně. Na dotazy soudu odpověděl: „Stále se hovoří o míru, ale pořád se zbrojí a pořád je armáda.“ Řekl, že by se měly nejprve odstranit zbraně a hned poté armáda. Uvedl, že k odmítání vojenské služby ho nevedou náboženské důvody, ale to, že je pacifista a že se služba v armádě neslučuje s jeho přesvědčením. Na dotaz předsedy senátu, zda je nyní ochoten nastoupit po výkonu trestu vojenskou službu, řekl, že ano, ale že si něco udělá, aby na vojně nemusel být a aby se z ní dostal pryč.

Prokurátor navrhoval nepodmíněný trest v dolní polovině zákonné sazby (sazba je vzhledem k ustanovení dle § 269/1 tr. z. jeden rok až pět let), obhájce navrhoval podmíněný trest.

Po dlouhé době je případ Petra Obšila první, kdy referujeme o nenastoupení vojenské služby. Případů jejího odmítání je v Československu více, náš Výbor však z různých důvodů nemá potřebné informace.³ Početnější skupinu odmítačů vojenské služby tvoří např. Svědci Jehovovi, kteří si většinou nepřejí, podobně jako vyznavači Křišny, aby se v jejich případech intervenovalo.⁴

Adresa otce: Jan Obšil, Dolní Hejčínská 19, 776 00 Olomouc 6 – Hejčín.⁵

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 2, s. 3–4.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 623, dokument č. 626.
- ² Senát Vojenského obvodového soudu v Olomouci byl složen z předsedy senátu mjr. JUDr. Jana Mrlíka a soudců mjr. Ing. Vlastimila Kutíla a kpt. Rudolfa Solára. Výše trestu byla v rozsudku odůvodněna následujícím způsobem: „*Nebezpečnost trestné činnosti P. Obšila pro společnost je dána v první řadě významným zájmem společnosti na důsledném respektování základní občanské povinnosti – připravovat se na obranu vlasti, jenž byl jednáním obžalovaného narušen. Rozhodnutí obžalovaného vyhnout se vojenské službě šlo tak daleko, že sáhl až k sebepoškození. Pohnutka jeho jednání dokresluje [sic] jeho pacifistické názory na otázky zabezpečení obrany vlasti. Přitom si byl jasně vědom, že si počíná způsobem, který je v rozporu se zájmy společnosti a který je postihován i ustanoveními trestního zákona, jednal tedy v přímém úmyslu. Společenskou nebezpečnost předmětné trestné činnosti výrazněji nesnižuje ani charakterem osoby obžalovaného. Z místa trvalého bydliště není k jeho chování negativních připomínek, mezi spoluobčany je oblíben.*“ Rozsudek viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 233, sign. I/1, kart. 39.
- ³ Ke kauzám odpíračů vojenské služby, kterými se VONS do roku 1989 zabýval, blíže viz PAŽOUT, Jaroslav: Odpírači vojenské služby a Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, in: Petr Blažek (ed.): *A nepozdvihne meč... Odpírání vojenské služby v Československu 1948–1989*, Praha 2007, s. 111–132. Kauzou Petra Obšila se také zabývali členové Nezávislého mírového sdružení – Iniciativy za demilitarizaci společnosti. VÉVODA, Rudolf: Od-

pírači vojenské služby jako součást agendy Nezávislého mírového sdružení – Iniciativy za demilitarizaci společnosti, in: tamtéž, s. 142–143.

- ⁴ K odpírání vojenské služby svědky Jehovovými na území bývalého Československa viz blíže BAUER, Zdeněk: Paralely a odlišnosti důvodů uváděných při odpírání vojenské služby a reakce různých politických režimů v prostoru bývalého Československa, in: tamtéž, s. 26–28, 42–44.
- ⁵ Případ Petra Obšila vyvolal pozornost a projevy solidarity též v zahraničí. Svědčí o tom informace o převzetí patronátu nad P. Obšilem polskou nezávislou iniciativou Svoboda a mír (Wolność i Pokój) v rámci akce Patronát Polsko-československé solidarity in: *Biuletyn informacyjny*, 1988, č. 5–6, s. 12, a dokument „Conscientious objection to military servise“ obsahující informaci o pronásledování odpůrců vojenské služby s uvedením případu P. Obšila in: *Amnesty International Index*, únor 1988, s. 5–6, uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 233, sign. IV/2 a 3, kart. 39.